

Stenografični zapisnik

druge seje

deželnega zbora kranjskega

v Ljubljani

dné 30. novembra 1887.

Nazoči: Prvosednik: deželni glavar Gustav grof Thurn-Valsassina. — Vladni zastopnik: deželni predsednik Andrej baron Winkler. — Vsi članovi razun: knezoškof dr. Jakob Missia in Erwin grof Auersperg.

Dnevni red:

1. Branje zapisnika I. deželno-zborske seje 24. novembra 1887.
2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.
3. Priloga 32. Deželnega odbora poročilo zastran vpeljave cepljenja z animalnim cepivom.
4. Priloga 33. Deželnega odbora poročilo o trtni uši na Kranjskem.
5. Priloga 34. Deželnega odbora poročilo z nasvetom, da sme deželni odbor v § 6 zakona z dné 27. junija 1885. l. drž. zak. št. 3. 1886. l. določeno tretjino odškodnine povodom naredb proti trtni uši prevzeti na deželni zaklad.
6. Priloga 35. Deželnega odbora poročilo o sklepih visokega deželnega zbora, da se odpravijo tarifne nejednakosti.
7. Priloga 37. Deželnega odbora poročilo gledé začasnega nadaljnjega pobiranja deželnih priklad leta 1888.
8. Priloga 38. Poročilo deželnega odbora o določitvi deželne naklade od porabljenih žganih opojnih tekočin za leto 1888.
9. Priloga 36. Poročilo deželnega odbora o volitvi poslanca v volilnem razredu mest in trgov za voleči okraj Kočevje-Ribnica.
10. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu in računskem zaključku hiralniškega zaklada za leto 1888, oziroma 1886 (k prilogi 21.).
11. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem zaključku ustanovnih zakladov za leto 1886. (k prilogi 24.).
12. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem zaključku zaklada prisilne delavnice za leto 1886. (k prilogi 7.).
13. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem zaključku bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenškega zaklada za leto 1886. (k prilogi 23.).
14. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunih bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenškega zaklada za l. 1888. (k prilogi 22.).
15. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem zaključku normalno-šolskega zaklada za l. 1886. (k prilogi 4.).

Stenographischer Bericht

der zweiten Sitzung

des krainischen Landtages

zu Laibach

am 30. November 1887.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Gustav Graf Thurn-Valsassina. — Vertreter der k. k. Regierung: Landespräsident Andreas Freiherr von Winkler. — Sämmtliche Mitglieder mit Ausnahme von: Fürstbischof Dr. Jakob Missia und Erwin Graf Auersperg.

Tagesordnung:

1. Lesung des Protokoll der I. Landtagsitzung vom 24. November 1887.
2. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.
3. Beilage 32. Bericht des Landesausschusses in Betreff Einführung der animalen Lymph für die allgemeine Impfung.
4. Beilage 33. Bericht des Landesausschusses betreffend die Reblaus in Krain.
5. Beilage 34. Bericht des Landesausschusses mit dem Antrage, daß der Landesausschuss das im § 6 des Gesetzes vom 27. Juni 1885, R. G. Bl. Nr. 3 de 1886, normirte Drittel der Entschädigungen aus Anlaß von Maßregeln gegen die Reblaus auf den Landesfond übernehmen kann.
6. Beilage 35. Bericht des Landesausschusses in Betreff der Beschlüsse des hohen Landtages wegen Beseitigung der Tarif-Anomalien.
7. Beilage 37. Bericht des Landesausschusses betreffend die provisorische Forterhebung der Landesumlagen im Jahre 1888.
8. Beilage 38. Bericht des Landesausschusses in Betreff Feststellung der Landesaufgabe auf den Verbrauch von gebrannten geistigen Flüssigkeiten für das Jahr 1888.
9. Beilage 36. Bericht des Landesausschusses über die Wahl eines Landtagsabgeordneten in der Wählerclasse der Städte und Märkte für den Wahlbezirk Gottschee-Keisnig.
10. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Voranschlag und Rechnungsabschluss des Siedenfondes pro 1888, beziehungsweise 1886 (zur Beilage 21).
11. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss der Stiftungsfonde pro 1886 (zur Beilage 24).
12. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Zwangsarbeitshausfondes pro 1886 (zur Beilage 7).
13. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Kranken-, Irren-, Gebär- und Findelhausfondes pro 1886 (zur Beilage 23).
14. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Voranschläge des Kranken-, Irren-, Gebär- und Findelhausfondes pro 1888 (zur Beilage 22).
15. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Normalchulfondes pro 1886 (zur Beilage 4).

16. Ustno poročilo finančnega odseka zavolj podpor za šolske zgradbe (k prilogi 2.).
17. Ustno poročilo finančnega odseka o nakupu vinograda za deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu pri Novem Mestu (k prilogi 20.).

Obseg: Glej dnevni red in nujni predlog gospoda poslanca Luka Svetec-a in tovarišev.

Seja se začne ob 30. minuti čez 10. uro.

16. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses betreffend die Subventionen für Schulhausbauten (zur Beilage 2).
17. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Ankauf eines Weingartens für die Landes-Wein-, Obst- und Ackerbauschule in Stauden bei Rudolfswert (zur Beilage 20).

Inhalt: Sieh Tagesordnung und Dringlichkeits-Antrag des Herrn Abgeordneten Lukas Svetec und Genossen.

Beginn der Sijung 10 Uhr 30 Minuten.

Deželni glavar:

Konstatiram, da je slavni zbor sklepčen in otvarjam sejo.

Prosim gospoda tajnika, naj prebere zapisnik zadnje seje.

1. Branje zapisnika I. deželno-zborske seje
24. novembra 1887.

1. Lesung des Protokolls der I. Landtags-Sitzung vom
24. November 1887.

(Tajnik Pfeifer bere zapisnik prve seje v slovenskem jeziku. — Secretär Pfeifer liest das Protokoll der ersten Sitzung in slovenischer Sprache.)

Deželni glavar:

Želi kdo gospodov poslancev, da se zapisnik v kakem oziru popravi? (Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich). Torej je zapisnik potrjen.

2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.

2. Mittheilungen des Landtagspräsidenten.

Landeshauptmann:

Ich überreiche folgende Petitionen:

Gesuch, respective Anbot, des Pečnik Franz in Wien betreffend die Errichtung einer eigenen Spitalsapothek in Laibach. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Vesel Ferko, dijak na akademiji umetnosti v Monakovem prosi podpore. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Azbe Anton, učenec na akademiji umetnosti v Monakovem prosi podpore. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Verein zur Pflege kranker Studierender in Wien bittet um Unterstützung. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Unterstützungsverein für dürftige und würdige Hörer an der k. k. Hochschule für Bodencultur in Wien bittet um Unterstützung. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Wylverein der Wiener Universität bittet um Subvention. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo v Kranji prosi podpore za revne učence na omenjeni gimnaziji. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Herr Deschmann überreicht das Gesuch des Franz Peruzi, Oberlehrers in Watsch, um Erhöhung der Pension. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Weiters überreiche ich folgende Petitionen:

Županstvo občine Gorje prosi podpore za nekatere po povodnji poškodovane posestnike v omenjeni občini. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Stupar Johanna, Normalerschullehrerwitwe, bittet um eine Gnadengabe. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Društvo dijaske in ljudske kuhinje v Ljubljani prosi podpore. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod Šuklje izročča sledeče prošnje:

Odbor društva v podporo ubogim dijakom na c. kr. gimnaziji v Novem mestu prosi podpore. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gangl Alojzij, slušatelj na c. kr. Dunajski akademiji umetnosti, prosi podpore. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Belár Leopold, voditelj II. mestne ljudske deske šole v Ljubljani, prosi poveksanja opravilnine. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Ich überreiche die Aeußerung der Spitalsverwaltung in Commenda St. Peter in Betreff Erbauung eines abgeforderten Spitals für acute Kranke. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Herr Deschmann überreicht die Petition des Franz Schumi in Laibach um Subvention für seine Publicationen des Archivs für Heimatskunde. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Jaz izročam še sledeče prošnje:

Odbor podpiralne zaloge slovenskih vseučeliščnikov v Gradci prosi za podporo. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Matej Prašnikar v Podkrajji, bivši ljudski učitelj, prosi podaljšanja, oziroma zvišanja miloščine. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Landeschulrath hier mit dem Gesuche der Lehrerswitwe Franziska Bibernik in Prezid um eine Gnadenpension. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Predstojništvo občine Draga prosi izločitve iz okraja Kočevskega in uvrstenja v okraj Ložki. (Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Gospod Stegnar izročča prošnjo krajnega šolskega sveta v Voklu za podporo za šolski vrt. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Herr Grasselli überreicht die Petition des technischen Vereines für Krain um eine Subvention. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Herr Deschmann überreicht die Petition des Vereines zur Unterstützung dürftiger und würdiger Hörer an der k. k. Bergakademie in Leoben um Subvention. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod Svetec izroča prošnjo učiteljstva Litijskega okraja za zboljšanje plač. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod Klun izroča prošnjo odseka društva Marijine bratovščine za podporo za zgradbo ubožne hiše «Marijin dom». (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod Svetec izroča prošnjo župansteve Šmartno, Trebelevo, Št. Vid in drugih občin okraja Litijskega za podporo za zgradbo ceste čez Wagenšperk. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod dr. Samec izroča prošnjo Kamniškega okrajno-cestnega odbora za uvrstjenje ceste Motnik-Trzin med deželne ceste. (Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Herr Dr. Mosche überreicht die Petition der Curvorsteherung in Weldeß um Förderung des Curortes Weldeß. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Herr Klun überreicht die Petition des Johann Geiger, pensionierten Volksschullehrers in Laibach, um Erhöhung seiner Pension. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

C. kr. deželni predsednik baron Winkler:

Prosim besede! Visoki zbor! Vsled Najvišje pooblastitve z dné 19. novembra t. l. došel mi je z razpisom prevzvišenega gospoda ministra za notranje stvari z dné 23. t. m. kot vladna predloga načrt zakona za vojvodino Kranjsko brez stolnega mesta Ljubljana, s katerim se uravnava zdravstvena služba v občinah. Čast mi je, da izročim to predlogo častitemu gospodu deželnemu glavarju s prošnjo, da se vzame v obravnavo po določilih deželne ustave.

Der Gesetzentwurf, meine Herren, ist durch Mitwirkung in Verhandlungen zwischen der Regierung, dem Landes-Sanitätsrath und dem löblichen Landesausschusse zu Stande gekommen. Ich bin verpflichtet, Namens der Regierung dem löblichen Landesausschusse für das in dieser Beziehung bethätigte freundliche Entgegenkommen meinen verbindlichsten Dank abzustatten. Der Gesetzentwurf ist von der größten Tragweite für die Wohlfahrt der Bevölkerung, und ich gebe mich daher der Hoffnung hin, daß demselben das gleiche Entgegenkommen auch seitens der hohen Landesvertretung zu Theil werden wird.

Deželni glavar:

Gospod poslanec Svetec oglasil se je za besedo.

Poslanec Svetec:

Slavni zbor! Čast imam staviti naslednji nasvet:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1.) Deputacija deželnega zbora izreče naj v pravem času na primeren način Njegovemu Veličanstvu Francu Jožefu I. o priliki praznovanja 40letnice Njegovega vladanja čestitanje in udanost vojvodine Kranjske.

2.) Povodom tega praznovanja otvori se l. 1888. deželni muzej «Rudolfinum» in prosi se na Najvišjem mestu, da se te slavnosti udeležita Njega cesarsko in kraljevo visočanstvo presvitli cesarjevič in Nje cesarsko in kraljevo visočanstvo cesarjevičinja Štefanija.

3.) V pokritje troškov dovoljuje se deželnemu odboru neomejeni kredit.

V Ljubljani dné 30. novembra 1887.

L. Svetec,	Jakob Hren,
Thurn,	Eduard Dev,
dr. Poklukar,	Luka Robič,
Murnik,	Fr. Višnikar,
Jakob Missia,	dr. A. Mosché,
Apfaltrern,	Grasselli,
C. Luckmann,	Oton Detela.
L. Gutmansthal-Benvenuti,	Jan. Kersnik,
Schwegel,	A. Kraigher,
Mauer,	Mohar,
baron Taufferer,	P. Pakiž.
Alfons baron Zois,	dr. Vošnjak,
Erwin grof Auersperg,	M. Lavrenčič,
Deschmann.	V. Pfeifer,
Leo baron Lichtenberg,	Hinko Kavčič,
dr. Sterbenec,	F. Stegnar,
dr. Papež,	dr. Samec,
Fran Šuklje,	dr. vit. Bleiweis,

Karol Klun.

Drznem se nasvetovati, da se s tem predlogom ravna kakor z nujnim predlogom. (Dobro-klici. — Bravo-Rufe.)

V podporo nujnosti navajam samo to, da je ta predlog tako samo ob sebi razumljiv, tako primeren naši deželi, da ni treba o tem daljšega posvetovanja, zato je prosim, slavni deželni zbor naj pritrdi, da se ravna s tem predlogom, kakor z nujnim predlogom. Klici: Dobro, dobro!).

Deželni glavar:

Prosim gospode poslance, kateri nujnost pripoznajo, naj blagovolé se vzdigniti.

(Zgodi se. — Geschieht.)

Nujnost je soglasno potrjena.

Poslanec Svetec:

Preden pričnem utrjevanje svojega nasveta, drznem se še nemški tekst njegov prebrati. Glasil se bode nasvet v nemškem jeziku takó (bere — liest):

Der hohe Landtag wolle beschließen:

1.) Anlässlich der Feier des 40jährigen Regierungsjubiläums Sr. Majestät des Kaisers Franz Josef I. sind durch eine Deputation des Landtages in geeigneter Zeitpunkte und auf entsprechende Weise die Glückwünsche und Ergebenheit des Herzogthums Krain zum Ausdruck zu bringen.

2.) Das Landesmuseum «Rudolfinum» wird aus Anlass dieser Jubelfeier im Jahre 1888 eröffnet, und ist an Allerhöchster Stelle die ehrfurchtsvollste Bitte zu unterbreiten,

daß sich an der Eröffnungsfeier Se. kais. und königl. Hoheit der durchlauchtigste Kronprinz und Ihre kais. und königl. Hoheit die durchlauchtigste Kronprinzessin Stefanie zu theiligen geruhen.

3.) Zur Bedeckung der Kosten werde dem Landesauschusse ein unbeschränkter Credit aus dem Landesfonde eröffnet.

Saibach am 30. November 1887.

Slavni zbor! Prihodnje leto obhajali bodo avstrijski narodi, združeni pod blagotvornim žeslom presvitile habsburške dinastije pomenljivi praznik 40letnice vladanja premilostnega našega gospodarja in vladarja Franca Josipa I. Uže v navadnem rodbinskem življenji je tak god povod radosti in veselja. Koliko znameniteji pa je tak praznik v zgodovini prostranega silnega cesarstva, v življenji mogočnega, od štirideset milijonov verno udanih podanikov presrečno ljubljena vladarja. (Klici na levi — Rufe šinfš: Dobro, dobro!).

Tudi vojvodina kranjska tekmovala bode pri tej priliki z drugimi kraljestvi in deželami naše monarhije (klici — Rufe: dobro, dobro!) v glasnih nehlinjenih pojavih ljubezni in udanosti. (Klici — Rufe: Dobro, dobro, živijo!)

Pred štirimi leti, takrat, ko se je praznovala šeststoletnica one prisege, s kojo so se predniki naši za vse veke zavezali presvitli habsburški rodovini, bila je dežela naša toliko srečna, da jo je obiskalo Njih Veličanstvo. Pri tej priložnosti položil je cesar Franc Josip sam temeljni kamen veličastni zgradbi, katera se po Najvišjem premilostnem dovoljenji imenuje po Njih cesarski visokosti prestolonasledniku Rudolfu.

Ponosno dviguje se naš «Rudolfinum». Prezname-nite zbirke njegove so prava dika deželi naši. To delo bode popolnem dovršeno prihodnje leto. Gotovo je opravičena iskrena želja zvestega prebivalstva vojvodine kranjske, da, kar je presvitli oče pričel, dovrši naj Njegov prevzvišeni sin (klici — Rufe: Dobro, dobro!), spremljan od svoje preblage soproge, katera s svojo ljubeznivostjo očaruje milijone vernih podanikov. (Klici — Rufe: Dobro, dobro!).

Sam po sebi utemeljuje se torej moj nasvet, mereč na to, najse prosi Njih Veličanstvo premilostljive dovolitve, da se Njih cesarska visokost cesarjevič prestolonaslednik in Nje cesarska visokost cesaričinja Štefanija osebno udeležita slovesnega otvorenja našega «Rudolfinuma».

In ako nas doide ta sreča, da se usliši prepoinžna naša prošnja, tedaj sprejemali bodemo prevzvišena naša gosta ne le z običajnim Nju dostojnim ceremonielom, temveč z ono iz globine naših src kipečo ljubeznijo (živahni dobro-klici — lebhafte dobro-Rufe), s katero je dežela naša vedno bila vdana presvitli habsburški dinastiji.

Z možato zavednostjo smemo ponavljati besede, izražene v adresi kranjskega deželnega zbora leta 1883. do Njih Veličanstva: «Šest stoletij je minulo, odkar je kranjska dežela preslavni habsburški rodovini prise-gala udanost in zvestobo. Zgodovina spričuje, da se ta prisega nikdar ni prelomila (živahni dobro-klici in ploskanje — lebhafte dobro-Rufe und Applaus), da

se kranjska zvestoba nikdar ni majala. (Klici — Rufe: Dobro, dobro!)

V tej zvestobi vztraja naš narod, pričakujoč zgolj od svojega viteškega vladarja obrambo svojih ustavnih pravic in uresničenje svojih materielnih teženj. (Klici — Rufe: Dobro, dobro!)

Narod naš, ne zmeneč se za neke osamljene iz tujine donesene glasove (klici — Rufe: Dobro, dobro!), koje je dežela naša uže odločno obsodila (klici — Rufe: dobro, dobro; tako je!) in katerih pri tej slovesni pri-liki nečem dalje omenjati, narod naš bode vedno ne-ustrašeno stal na braniku avstrijske državne ideje (klici — Rufe: Dobro, dobro; tako je!) ter srečno svojo bodočnost iskal in nahajal v tesni zvezi z pre-svitlo habsburško dinastijo. (Klici na levi — Rufe šinfš: Tako je, dobro, dobro!)

Stoječ na tem stališči nasvetujem v soglasji in pooblaščen od vseh deželnih poslancev (bere predlog — liest den Antrag).

Deželni glavar:

Morebiti bi bilo slavnemu zboru prav, ako bi o prvih dveh točkah, kateri ste tako eminentno patrio-tičnega pomena, precej glasovali ter izročili le tretjo točko finančnemu odseku.

Poslanec Svetec:

Jaz se popolnoma strinjam z gospodom deželnim glavarjem. Dostavljam še, naj bi se deputacija volila v teku tega zasedanja.

Deželni glavar:

Prosim gospode, ki so s prvo in drugo točko za-dovoljni, naj blagovolé se vzdigniti.

(Vsi poslanci vstanejo. — Alle Abgeordneten er-heben sich.)

Prva in druga točka ste soglasno sprejeti.

Prosim gospode, ki so za to, da se tretja točka izroči finančnemu odseku, naj blagovolé se vzdigniti.

(Zgodi se. — Geschieht.)

Tudi ta predlog je soglasno sprejet.

Volitev deputacije postavil bom na dnevni red ene prihodnjih sej.

3. Priloga 32. Deželnega odbora poročilo za-stran vpeljave cepljenja z animalnim ce-pivom.

3. Beilage 32. Bericht des Landesauschusses in Betreff Einführung der animalen Lymph für die allgemeine Impfung.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanz-auschusse zugewiesen.)

4. Priloga 33. Deželnega odbora poročilo o trtni uši na Kranjskem.

4. Beilage 33. Bericht des Landesauschusses betreffend die Reblaus in Krain.

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

5. Priloga 34. Deželnega odbora poročilo z nasvetom, da sme deželni odbor v § 6. zakona dné 27. junija 1885. l., drž. zak. št. 3. 1886. l., določeno tretjino odškodnine povodom naredeb proti trtni uši prevzeti na deželni zaklad.

5. Beilage 34. Bericht des Landesauschusses mit dem Antrage, daß der Landesauschuss das im § 6 des Gesetzes vom 27. Juni 1885, R. G. Bl. Nr. 3 de 1886, normirte Drittel der Entschädigungen aus Anlaß von Maßregeln gegen die Reblaus auf den Landesfond übernehmen kann.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

6. Priloga 35. Deželnega odbora poročilo o sklepih visokega deželnega zbora, da se odpravijo tarifne nejednakosti.

6. Beilage 35. Bericht des Landesauschusses in Betreff der Beschlüsse des hohen Landtages wegen Beseitigung der Tarif-Anomalien.

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

7. Priloga 37. Deželnega odbora poročilo gledé začasnega nadaljnega pobiranja deželnih priklad leta 1888.

7. Beilage 37. Bericht des Landesauschusses betreffend die provisorische Forterhebung der Landesumlagen im Jahre 1888.

Poročevalec ces. svét. Murnik:

Slavni zbor! V prilogi 37. stavlja deželni odbor sledeče nujne nasvete (bere — liešt):

Slavni deželni zbor naj sklene:

1.) Za pokritje primanjkev deželnega, zemljiško-odveznega in normalno-šolskega zaklada za leto 1888.

pobirati se morajo od 1. januarija 1888. l. naprej do dneva Najvisjega potrjenja deželno-zborskih sklepov, s katerimi se bodo sklenile deželne priklade za leto 1888., ravno tiste priklade, katere so se potrdile, in sicer: z Najvisjim odlokom dné 12. julija 1887 za deželni zaklad, z Najvisjim odlokom dné 23. avgusta 1887 za zemljiško-odvezni zaklad in z Najvisjim odlokom dné 29. marca 1887 za normalno-šolski zaklad, namreč:

a) za deželni zaklad z 18% od polne predpisane svote vseh neposrednih davkov z državnimi dokladami vred; — z 20% od užitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa;

b) za zemljiško-odvezni zaklad s 16% na skupno svoto vseh predpisanih neposrednih davkov z državnimi dokladami vred in z 20% od užitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa;

c) za normalno-šolski zaklad z 10% na skupno svoto vseh predpisanih neposrednih davkov z državnimi dokladami vred.

2.) Deželnemu odboru se naroča, sklepu pod točko 1. nemudoma pridobiti Najvisje potrjenje.

Der hohe Landtag wolle beschließen:

1.) Zur Bedeckung des Abganges beim Landes-, Grundentlastungs- und Normalschulфонde für das Jahr 1888 sind vom 1. Jänner 1888 weiter bis zum Tage der Allerhöchsten Sanction der Landtagsbeschlüsse, mit welchen die Landesumlagen für das Jahr 1888 werden beschlossen werden, eben jene Umlagen einzuhoben, welche, und zwar: mit der Allerh. Entschliessung vom 12. Juli 1887 für den Landesfond, mit der Allerh. Entschliessung vom 23. August 1887 für den Grundentlastungsfond und mit Allerh. Entschliessung vom 29. März 1887 für den Normal-schulфонd genehmiget worden sind, nämlich:

a) für den Landesfond mit 18% von der vollen Vorschreibung aller directen Steuern sammt Staatszuschlägen; mit 20% von der Verzehrungssteuer vom Weine, Wein- und Obstmoste und vom Fleische;

b) für den Grundentlastungsfond mit 16% auf die Gesamtsumme aller vorgeschriebenen directen Steuern sammt Staatszuschlägen und mit 20% von der Verzehrungssteuer vom Weine, Wein- und Obstmoste und vom Fleische;

c) für den Normalschulфонd mit 10% auf die Gesamtsumme aller vorgeschriebenen directen Steuern sammt Staatszuschlägen.

2.) Der Landesauschuss wird beauftragt, unverzüglich die Allerhöchste Genehmigung für den Beschluss sub 1 einzuholen.

Jaz sem mnenja, da nujnosti teh predlogov ni treba natančneje dokazovati, ako pomislimo, da imamo danes zadnji dan meseca novembra, in je potrebno, da se vsaj pred 1. januarjem pridobi Najvisje dovoljenje zarad pobiranja v tem predlogu omenjenih priklad. Zarad tega mislim, da me slavni zbor oprostí branja vsega poročila.

Deželni glavar:

Želi kdo gospodov govoriti o nujnosti teh predlogov? (Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Prosim gospode, ki so za to, da se ti predlogi precej obravnavajo, blagovolijo naj se vzdigniti.

(Nujnost se potrdi. — Die Dringlichkeit wird angenommen.)

Poročevalec ces. svét. Murnik:

Slavni zbor! Kar se tiče predlogov, vtemeljeni so vsi v onih predlogih, kateri so že slavnemu zboru predloženi, le ta gledé deželnega zaklada še ni predložen, ker ga še ni bilo mogoče dogotoviti. Nepokrita potrebsčina v deželnem zakladu bode pa gotovo taka, da bode neobhodno potrebno, one priklade skleniti, ki so se lanskega leta sklenile in vsled Najvišjega dovoljenja pobirale; zatorej prosim, da bi slavni zbor pritrdil nasvetom, katere stavi deželni odbor.

Deželni glavar:

Otvarjam debato.

Želi kdo gospodov besede? (Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Preidemo k glasovanju.

(Poročevalec here posamezne točke predloga deželnega odbora, ki obveljajo brez debate v drugem in tretjem branji. — Berichterstatter liest die einzelnen Ulinea des Antrages des Landesauschusses, welche ohne Debatte in zweiter und dritter Lesung angenommen werden.)

Der Punkt 8 der Tagesordnung wird erst später zur Verhandlung gelangen, da die betreffenden Acten augenblicklich dem Herrn Berichterstatter nicht zur Hand liegen.

9. Priloga 36. Poročilo deželnega odbora o volitvi poslanca v volilskem razredu mest in trgov za voleči okraj Kočevje-Ribnica.

9. Beilage 36. Bericht des Landesauschusses über die Wahl eines Landtagsabgeordneten in der Wählerclasse der Städte und Märkte für den Wahlbezirk Gottschee-Keisnitz.

Poročevalec ces. svét. Murnik:

Slavni zbor! Volitev v volilskem razredu mest in trgov za voleči kraj Kočevje-Ribnica vršila se je po dopisih, kateri so došli deželnemu odboru potom c. kr. deželnega predsedstva, popolnoma pravilno. Ugovora proti volitvi in proti sestavi volilskih imenikov ni bilo, in zarad tega sem mnenja, da ni treba, da bi prečital celo poročilo deželnega odbora iz priloge 36., ter prosim, da bi se precej prešlo v obravnavo navéta deželnega odbora, kateri se glasi (here — liest):

Slavni deželni zbor naj sklene:

Volitev gospoda Franca Višnikarja deželnim poslancem v volilskem razredu mest in trgov za voleči okraj Kočevje-Ribnica se potrjuje.

Der hohe Landtag wolle beschließen:

Die Wahl des Herrn Franz Višnikar als Landtagsabgeordneter aus der Wählerclasse der Städte und Märkte für den Wahlbezirk Gottschee-Keisnitz wird als gültig erklärt. (Obvelja brez debate. — Wird ohne Debatte angenommen.)

10. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu in računskem zaključku hiralniškega zaklada za leto 1888, oziroma 1886. (k prilogi 21.).

10. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Vorschlag und Rechnungsabschluss des Siefenfondes pro 1888, beziehungsweise 1886 (zur Beilage 21).

Poročevalec Klun:

Slavni zbor! Poročati mi je v imenu finančnega odseka o proračunu hiralniškega zaklada za leto 1888., in o računskem zaključku istega zaklada za leto 1886.

Finančni odsek proračuna ni spremenil v nobeni številki, in po nasvetu deželnega odbora predlaga potrebsčino v znesku 2500 gld. za 50 ustanov za hiralce po 50 gld. Ravno tako se strinja gledé zaklade s predlogom deželnega odbora in stavi z ozirom na sklep slavnega deželnega zbora, storjen dné 18. oktobra l. 1884., predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Proračun hiralniškega zaklada za l. 1888. s potrebsčino 2500 gld. in zaklado 2517 gld. 67 kr. se potrdi s pristavkom, naj se presežek z 17 gld. 67 kr. z interkalarom vred, ki vtegne nastati, obrne v zmislu § 7. dotičnega statuta in deželno-zborovega sklepa z dné 18. oktobra 1884. l.

(Obvelja brez debate. — Wird ohne Debatte angenommen.)

Dalje mi je poročati o računskem zaključku ravnostnega zaklada za l. 1886.

(Bere iz priloge 21. glavne številke iz računskega zaključka ter razkaza skupne imovine hiralniškega zaklada koncem 1886. — Liest aus der Beilage 21 die Hauptsummen des Rechnungs-Abschlusses und der Nachweisung des gesammten Vermögens des Siefenfondes mit Ende des Jahres 1886.)

Finančni odsek nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Računski zaključek hiralniškega zaklada za leto 1886. se odobri.

(Obvelja. — Angenommen.)

11. Ustno poročilo finančnega odseka o računskih zaključkih ustanovnih zakladov za leto 1886. (k prilogi 24.).
11. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Rechnungs-Abschlüsse der Stiftungsfonde pro 1886 (zur Beilage 24).

Poročevalec Klun:

Poročati mi je v imenu finančnega odseka o računskih zaključkih ustanovnih zakladov za leto 1886. Tudi pri teh računskih zaključkih finančni odsek ni našel nobene napake in predlaga njih odobrenje po številkah, kakor so nam predložene od deželnega odbora.

Deželni glavar:

Prosim, naj se vsak gospodov, ki hoče govoriti k posameznim ustanovam, oglasi, kadar se nje tikajoče številke preberejo. Ako se to ne zgodi, smatram številke dotične ustanove odobrenim.

Poročevalec Klun:

(Bere iz priloge 24. glavne številke računskega zaključka posameznih ustanov ter razkaza skupne imovine ustanovnih zakladov za leto 1886. — Liest aus der Beilage 24 die Hauptsummen der Rechnungs-Abschlüsse der einzelnen Fonde und der Nachweisung des gesammten Vermögens der Stiftungsfonde mit Ende des Jahres 1886.)

Finančni odsek predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Računski zaključki ustanovnih zakladov za leto 1886. se odobré.

(Obvelja. — Angenommen.)

8. Priloga 38. Poročilo deželnega odbora o določitvi deželne naklade od porabljenih žganih opojnih tekočin za leto 1888.
8. Beilage 38. Bericht des Landesausschusses in Betreff Feststellung der Landesauslage auf den Verbrauch von gebrannten geistigen Flüssigkeiten für das Jahr 1888.

Poročevalec ces. svét. Murnik:

Slavni zbor! V lanskem zasedanji dné 22. januarja je sklenil slavni deželni zbor méro, po kateri bi se od leta 1888. pričenski pobirala posebna deželna naklada od porabljenih žganih opojnih tekočin. Deželni odbor se je vsled tega naročila obrnil do slavnega c. kr. deželnega predsedstva s prošnjo, da bi isto izvolilo predložiti te sklepe visokemu ministerstvu in podpirati, da bi ono zadobilo tem sklepom Najvišje potrjenje.

Deželno predsedstvo je pa z dopisom 5. julija 1887, št. 1408, ves akt vrnilo deželnemu odboru in to zaradi tega, ker je bilo mnenja, da je nekako nasprotje v teh predlogih.

Da bode slavni deželni zbor ložje razvidel vsebino tega dopisa, ga bodem prečital z dovoljenjem častitega gospoda deželnega glavarja (bere — liest):

«In Erwiderung der geschätzten Note vom 19. Mai d. J., Z. 1256, beehrt man sich, Nachstehendes zu bemerken:

In der Sitzung vom 22. Jänner 1887 wurde vom krainischen Landtage der Beschluß gefaßt, es sei zur Bedeckung des Abganges beim Landesfonde von den im Kronlande Krain zum Verbrache gelangenden gebrannten geistigen Flüssigkeiten eine besondere Auflage, und zwar von Liqueuren und versüßten gebrannten geistigen Flüssigkeiten überhaupt ohne Unterschied der Gradhaltigkeit im Betrage von 6 fl. per Hektoliter, von allen übrigen gebrannten geistigen Flüssigkeiten aber im Betrage von 18 kr. per Hektolitergrad einzubeben, jedoch dürfen durch diese Auflage nur der Verbrauch, nicht aber auch der Handelsverkehr und die Production getroffen und diese Auflage demnach in der für die Verzehrungssteuer als geschlossen erklärten Stadt Laibach, gleichwie auf dem offenen Lande weder bei der Erzeugung noch bei der Einfuhr der genannten Flüssigkeiten eingehoben werden.

In derselben Sitzung nahm aber der krainische Landtag laut der wohldortigen, bereits an das hohe k. k. Finanzministerium geleiteten Note vom 16. Mai d. J., Z. 1254, auch den Gesetzentwurf, betreffend die Einführung einer selbstständigen Landesauslage auf den Verbrauch gebrannter geistiger Getränke an, in welchem ausdrücklich die Bestimmung aufgenommen ist, daß in der geschlossenen Stadt Laibach die einzuführende Landesauslage bei der Einfuhr der gebrannten geistigen Flüssigkeiten und für die in der Stadt selbst erzeugten derlei Flüssigkeiten als Aequivalent ein entsprechender Zuschlag bei der Erzeugung dieser Flüssigkeiten eingehoben, bei der Ausfuhr dieser Flüssigkeiten aus Laibach aber eine Rückvergütung der Abgabe geleistet werde.

Es enthalten demnach diese beiden Beschlüsse des Landtages, welche beide nach Lage der Acten vom Jahre 1888 an praktisch zur Ausführung gelangen sollten, insoweit sie die Stadt Laibach betreffen, Bestimmungen in sich, welche in einem directen Widerspruche zu einander stehen.

Mit Rücksicht auf diesen Umstand ist die k. k. Landesregierung nicht in der Lage, den oben zuerst angeführten Landtagsbeschlusse dem hohen k. k. Ministerium behufs Erwirkung der Allerhöchsten Sanction anzuempfehlen, es wäre denn, daß der löbl. Landesausschuß den gedachten Widerspruch beheben würde, zu welchem Behufe die Beilagen der eingangs citirten wohldortigen Note anverwahrt dienstfreundlich retournirt werden.»

Deželni odbor je na ta dopis v posebni vlogi svoje mnenje prijavil c. kr. deželnemu predsedstvu, v kateri je poudarjal, da ne najde tega nasprotja v sklepih, da torej prosi, naj bi c. kr. deželno predsedstvo predložilo te sklepe visokemu ministerstvu s priporočilom, da bi jih predložilo v Najvišje potrjenje. Vsled tega je došel dné 26. novembra t. l. deželnemu odboru sledeči dopis (bere — liest):

Laut Erlasses vom 22. November d. J., Z. 19879, hat das hohe k. k. Ministerium des Innern im Einvernehmen mit dem k. k. Finanzministerium anher eröffnet, daß, wenn auch gegen die Höhe der vom Krainer Landtage in der Sitzung vom 22. Jänner 1887 zur Einhebung beschlossenen Landesauslagen auf den Verbrauch von gebrannten geistigen Flüssigkeiten kein Einwand erhoben wird, der erwähnte Landtagsbeschluss nur dann der Allerhöchsten Genehmigung empfohlen werden könnte, wenn in demselben eine zeitliche Begrenzung der Einhebung der fraglichen Auflagen aufgenommen wird.

Hievon beehre ich mich dem löbl. Landesauschusse mit Beziehung auf die geschätzte Note vom 6. Oktober d. J., Z. 4695, hiemit dienstfreundlich die Mittheilung zu machen, um löblichdenselben in die Lage zu versetzen, dem eben zusammengetretenen Landtage einen, den obcitirten Landtagsbeschluss in der Richtung abändernden Antrag zu stellen, daß die Einhebung der fraglichen Auflagen — gleichwie in anderen Kronländern — nur auf die Dauer eines Jahres, also im vorliegenden Falle für das Jahr 1888, beschlossen werde, wobei übrigens auch dahin zu wirken sein wird, daß in dem neu zu Stande kommenden Landtagsbeschlüssen in den Punkt 1 desselben eine entsprechende Beziehung auf das mittlerweile Allerhöchst sanctionirte Gesetz vom 5. August l. J., L. G. Bl. Nr. 24 — auf Grund dessen eben die Einhebung und die Höhe der Landesauslagen auf den Verbrauch von gebrannten geistigen Flüssigkeiten pro 1888 beschlossen wird — aufgenommen, und daß der Punkt 2, Alinea 1, des Landtagsbeschlusses gleichlautend mit dem § 1, Alinea 3, des obcitirten Landesgesetzes formulirt werde.

Der bezüglichliche, neu zu Stande kommende Landtagsbeschluss wolle hierauf in thunlichster Beschleunigung behufs der weiteren Veranlassung anher geleitet werden.

Ker je ta stvar gotovo nujna, mislil je deželni odbor, naj bi se tudi v slavnem deželnem zboru nujno obravnavala.

Nujnosti ni treba utemeljevati posebej, zlasti ako se pomisli, da se mora priklada oddati še tekom prihodnjega meseca, zaradi tega je nujno, da se zadobi potrditev sklepov, katere hode slavni deželni zbor morda danes storil.

Prosim torej, da bi se precej prešlo v obravnavanje predlogov, katere slavi deželni odbor v predlogi 38.

Deželni glavar:

Želi kdo besede gledé nujnosti?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Prosim gospode, ki so za to, da se ti predlogi nujno obravnavajo, naj blagovolé se vzdigniti. (Zgodi se. — Geschieht.)

Nujnost je potrjena.

Poročevalec ces. svét. Murnik:

Predlogi deželnega odbora se glasé (bere — liest):

Visoki deželni zbor naj sklene:

1.) da se poravna nedostatek pri deželnem zakladu, pobirati je za leto 1888. v smislu zakona od

5. avgusta 1887, dež. zak. br. 24, nastopne deželne naklade:

- a) od porabljenih likerjev in vseh oslajenih opojnih tekočin brez razločka na stopinje alkoholovine od hektolitra po 6 gld. a. vr.;
- b) od vseh ostalih porabljenih žganih opojnih tekočin po stopinjah 100delnega alkoholometra za vsako hektolitersko stopinjo 18 kr. a. vr.

2.) Ta deželna naklada sme zadevati samo porabo in se ne sme pobirati ne pri izdelovanju žganih opojnih pijač, ne pri njih uvažanju v ozemlje dežele ali v kateri kraj zunaj Ljubljane, ne pri trgovinskem prometu v množinah 1 hektolitra ali čez to mero.

Deželno naklado je v Ljubljani, katera velja za zaprto mesto, pobirati pri uvozu žganih opojnih pijač in kot namestek za v mestu samem izdelane take tekočine primerno doklado pri izdelovanju takih tekočin; povračati je naklado pri izvozu takih tekočin iz Ljubljane v oni meri, po kateri je mestna občina ljubljanska zavezana, po obstoječih predpisih povračati mestne doklade.

Po deželi pobirati je naklado po volji dotične stranke, kadar se te pijače spravijo v obrtne prostornosti ali shrambe, ali pa kadar se nastavijo.

3.) Deželnemu odboru se naroča, da izposluje Najvišje odobrilo teh sklepov.

Der hohe Landtag wolle beschließen:

1.) Zur Bedeckung des Abganges beim Landesfonde für das Jahr 1888 sind im Sinne des Gesetzes vom 5. August 1887, L. G. Bl. Nr. 24, nachstehende Landesauslagen einzuheben:

- a) Von dem Verbräuche von Liqueuren und allen veräußerten geistigen Flüssigkeiten ohne Unterschied der Gradhaltigkeit per Hektoliter 6 fl. ö. W.;
- b) von dem Verbräuche aller übrigen gebrannten geistigen Flüssigkeiten nach Graden des 100theiligen Alkoholometers vom Hektolitergrad 18 fr. ö. W.

2.) Diese Landesauslage darf bloß den Verbrauch treffen und die Einhebung der Auflage weder bei der Erzeugung der gebrannten geistigen Flüssigkeiten, noch bei deren Einfuhr in das Landesgebiet oder in einen Ort außer Laibach, noch bei dem Handelsverkehr in Mengen von 1 Hektoliter oder darüber stattfinden.

Die Landesauslage wird in der geschlossenen Stadt Laibach bei der Einfuhr der gebrannten geistigen Flüssigkeiten und als Aequivalent für die in der Stadt selbst erzeugten derlei Flüssigkeiten ein entsprechender Zuschlag bei der Erzeugung dieser Flüssigkeiten eingehoben, und hat die Rückvergütung der Abgabe bei der Abfuhr dieser Flüssigkeiten aus Laibach in jenem Maße zu erfolgen, nach welchem die Stadtgemeinde Laibach die städtischen Zuschläge nach den bestehenden Vorschriften zu restituiren verpflichtet ist.

Auf dem offenen Lande ist die Auflage nach Wahl der Parteien bei der Einbringung in die Gewerbs-, beziehungsweise Aufbewahrungsräume oder erst beim Anzapfen einzuheben.

3.) Der Landesauschuss wird beauftragt, die Allerhöchste Genehmigung dieser Beschlüsse zu erwirken.

Deželni glavar:

Otvarjam generalno debato.

Želi kdo gospodov govoriti?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Preidemo v specialno debato.

(Poročevalec bere posamezne predloge iz priloge 38., ki obveljajo brez debate v drugem in tretjem branji. — Berichterstatter liest die einzelnen Anträge aus der Beilage 38, welche ohne Debatte in zweiter und dritter Lesung angenommen werden.)

12. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem zaključku zaklada prisilne delalnice za leto 1886. (k prilogi 7.).

12. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Zwangsarbeitshausfonds pro 1886 (zur Beilage 7.).

Berichterstatter Puckmann:

Hoher Landtag! Im Namen des Finanzausschusses liegt mir ob, über den Rechnungsabschluss des Zwangsarbeitshausfonds für das Jahr 1886 zu referiren. Ich glaube die kostbare Zeit der verehrten Herren nicht durch Verlesung aller Ziffern, die ja ohnehin in der Beilage 7 gedruckt vorliegen, in Anspruch nehmen zu sollen, und ich möchte mich daher nur darauf beschränken, zu bemerken, daß der Finanzausschuß gefunden hat, daß sowohl die Ausgaben als auch die Einnahmen das Präliminare wesentlich übersteigen. Dies rührt jedoch davon her, daß der Zwänglingsstand ein viel höherer war, als seiner Zeit präliminirt wurde.

Der Finanzausschuß fand daher die Ueberschreitungen vollkommen gerechtfertiget und beantragt:

Der hohe Landtag wolle den Rechnungsabschluss des Zwangsarbeitshausfonds pro 1886 genehmigen.

(Obvelja. — Angenommen.)

Was den Vermögensstand anbelangt, so habe ich diesfalls nichts zu bemerken. Derselbe ist durch rückständige Forderungen bei anderen Ländern wesentlich gestiegen und beträgt gegenwärtig 11,368 fl. 32 $\frac{1}{2}$ fr.

Der Finanzausschuß beantragt:

Der hohe Landtag möge den Rechnungsabschluss auch bezüglich des Vermögensstandes genehmigen.

(Obvelja. — Angenommen.)

13. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem zaključku bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenskega zaklada za leto 1886. (k prilogi 23.).

13. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Rechnungsabschluss des Kranken-, Irren-, Gebär- und Findelhausefonds pro 1886 (zur Beilage 23).

Poročevalec dr. vit. Bleiweis-Trsteniški:

Slavni zbor! Finančni odsek je pregledal računsko zaključke bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenskega zaklada za leto 1886. in ni našel, o tem kaj posebnega omeniti, ker so se prèliminirani troški pokrili skorej popolnoma z dohodki. Z veseljem pa moram konstatovati, da se je vsled nekaterih sprememb v pogodbi, katere je deželni odbor sklenil z redom usmiljenih sestrah, precèj prihranilo pri vseh zakladih, takó, da znaša prihranitev za leto 1886. 5133 gld., vkljub temu, da je bilo 1886. l. na vseh oddelkih število bolnikov večje od prejšnjih let.

Pri bolniškem zakladu je še omeniti, da se je pri troških v rubriki VII. izdalo 990 gld. 64 kr. več, ker se je vsled sklepa deželnega zbora v bolnišnici postavilo novo ognjišče. Tudi troški režije znašali so več, nego je bilo prèliminiranega, ker je število bolnikov precèj narastlo. Istotako se je pri različnih troških za 290 gld. 66 kr. več izdalo zaradi tega, ker se je posebno veliko izdalo za obvezila in zdravila. V tem oziru si bom usojal, pri proračunu v imenu finančnega odseka staviti primeren predlog.

Gledè prihodkov ni omeniti ničesar, gledè razkaza o skupni imovini pa le to, da se je imovina znižala za 618 gld. 55 $\frac{1}{2}$ kr., to pa zaradi tega, ker se je zmanjšala vrednost nekaterih inventarnih predmetov.

V imenu finančnega odseka nasvetujem:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Računski zaključek bolniškega zaklada za leto 1886. se odobri.

(Obvelja. — Angenommen.)

Gledè računskega zaključka blazniškega zaklada ni omeniti kaj posebnega. Nekoliko so se tudi tukaj pomnožili troški, namreč troški režije, in sicer zaradi tega, ker je bilo l. 1886. število blaznih večje od prejšnjih let. Nadalje se je pri rubriki X.: «Različni troški» več izdalo za 753 gld. 81 $\frac{1}{2}$ kr., ker se je moralo l. 1886. veliko število blaznih prepeljovati iz tujih kronovin. Te troške pa bodo morale povrniti dotične občine.

Tudi pri izvanrednih troških se je prekoračil prèliminar, ker se je mislilo, da bode svota 4200 gld. zadostovala za zidanje perilnice. Pokazalo se je pa, da je to premalo, ker se na notranjo opravilo ni mislilo, in zaradi tega se je preliminar prekoračil za 1152 gld. 13 kr.

Vrednost imovine sploh se je pomnožila za 3555 gld. 35 kr., to zarad tega, ker je novo zidana perilnica pomnožila vrednost vsega posestva na Studenci.

Finančni odsek nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Računski zaključek blazniškega zaklada za l. 1886. se odobri.

(Obvelja. — Angenommen.)

Gledé porodniškega zaklada pri dohodkih ni omeniti ničesar.

Pri troških se kaže, da se je povsod menj izdalo nego je bilo prëlিমovano, to zavolj tega, ker so tudi za porodniški zaklad veljale one spremembe v pogodbi, kakor za bolnico, kjer so se cene za hrano in režijo nekoliko zmanjšale. Vsled tega je končni efekt pri tem zakladu precéj ugoden.

Iz izkaza se razvidi, da se je pri tem zavodu zmanjšala oskrbovalnina za bolnika na dan po 5½ soldov, vsled tega so se tudi zmanjšali troški na leto za blizu 200 gld.

Iz razkaza imovine je razvidno, da se je ta pomnožila za 175 gld. 47 kr.

Finančni odsek torej predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Računski zaključek porodniškega zaklada se odobri. (Obvelja. — Angenommen.)

Računski zaključek najdenškega zaklada kaže, da se je popolnoma shajalo s prëlimiranimi dohodki, in da se je le v eni točki, to je pri raznih troških, nekoliko menj prëliminovano, namreč za 81 gld. 12¼ kr., med tem ko je bila prëlimovana svota za oskrbne troške najdencev za 103 gld. 41¼ kr. večja nego potrebsčina.

Gledé razkaza skupne imovine ni omeniti ničesar; v imenu finančnega odseka predlagam:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Računski zaključek najdenškega zaklada za l. 1886. se odobri.

(Obvelja. — Angenommen.)

14. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunih bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenškega zaklada za l. 1888. (k prilogi 22.).

14. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Vorschläge des Kranken-, Irren-, Gebär- und Findelhansfonds pro 1888 (zur Beilage 22.).

Poročevalec dr. vitez Bleiweis-Trsteniški:

Finančni odsek je pregledal proračune bolniškega, blazničnega, porodniškega in najdenškega zaklada, in ker tukaj ni naredil posebnih sprememb, se mu tudi ni zdelo umestno, podati visokemu zboru tiskano prilogo. Usojam se torej le v kratkem omeniti, da je finančni odsek mislil, da mora pri onih zakladih, pri katerih nahajamo v deželno-odborni prilogi za osobje nastavljene doklade, jih izpustiti tako dolgo, da bode deželni zbor o tem storil zopet veljavni sklep. Vsled tega so se izpustile pri vseh subrubrikah te doklade. Zaradi tega se je tudi nekoliko zmanjšala potrebsčina teh zakladov. Potrebsčina za bolniški zaklad v subrubriki a) znaša torej namestu 4741 gld. 88 kr. le 4483 » 88 »

Za zdravstveno osobje v subrubriki b) znaša potrebsčina zaradi izpuščenih doklad namestu 6346 gld. le 6050 »

Vse druge subrubrike ostanejo nespremenjene, in torej je finančni odsek proračunal skupni znesek potrebsčine na 58740 gld. 37 kr. zaklada za bolniški fond pa znaša 11798 » 09 »

torej se kaže v primeri s potrebsčino primanjkljaj 46942 gld. 28 kr. kateri se mora pokriti iz deželnega zaklada.

(Obvelja. — Angenommen.)

Tudi pri blazniškem zakladu se je izpustila 10% doklada 80 gld. pri subrubriki I., in torej znaša potrebsčina le 1778 gld. 80 kr.

V subrubriki VIII. predlaga finančni odsek, da bi se mesto «dopolnjenje inventara» reklo «pomnožitev inventara», ker je dopolnitev inventara dolžnost reda usmiljenih sestrá, ne pa dežele. V subrubriki XI. «Nove slavbe» ni v prilogi 22. nobene svote nastavljene, finančni odsek pa predlaga, naj bi slavni deželni zbor v to subrubriko vstavil 200 gld. za napravo kopaliske lope na Ljubljani v blaznici na Studenci.

Le v kratkem hočem utemeljevati ta predlog. Lansko leto je dovolil visoki deželni zbor vstaviti v to subrubriko za napravo basena za mrzlo kopelj znesek 800 gld. Ker pa ta naprava po poročilu stavbnega urada ni bila lahko mogoča, ker je voda tam premrzla in se ne da dovolj segreti, se je opustila ta stavba. Take mrzle kopelji so pa silno potrebne, posebno za rekonvalescente, misliti je bilo treba, prirediti jih zunaj zavoda. To bode lahko mogoče, ker je že prejšnji posestnik imel na Ljubljani kopalisko lopo in je mogoče to malo stavbo zvršiti po poročilu upravnistva za svoto 200 gld.

Finančni odsek predlaga, naj se v rubriko «Nove stavbe» vstavi 200 gld. za kopalisko lopo na Ljubljani. Skupni znesek potrebsčine je torej

49990 gld. 46 kr.

O zakladi nimam omeniti nič posebnega, znaša le 9263 gld. 51 kr.

Proti potrebsčini se torej pokaže primanjkljaj 40726 gld. 95 kr.,

kateri je pokriti iz deželnega zaklada.

(Obvelja. — Angenommen.)

Pri porodniškem zakladu nimam omeniti nič drugega, kakor da je finančni odsek zopet izpustil 10% naklado. Torej znaša subrubrika I. A.

namestu 1098 gld. 16 kr. le 1054 » 16 »

Pri II. rubriki je izpuščenih 40 gld., torej znaša potrebsčina le 143 gld., namestu 183 gld.

Cela potrebsčina znaša namestu 5874 gld. 88 kr. le 5790 » 88 » Zaklada znaša 895 » 60 »

torej se kaže primanjkljaj 4895 gld. 28 kr. ki se mora pokriti iz deželnega zaklada.

(Obvelja. — Angenommen.)

Pri najdenškem zakladu se ni nič spremenilo, niti v potrebsčini, niti v zakladi. Finančni odsek pred-

laga, da se oba zneska: potrebsčina s 3967 gld. 19 kr.
in zaklada s 318 » 20 »
odobrita. Primanjkljej znaša 3648 gld. 99 kr.
ki se mora pokriti iz deželnega zaklada.

(Obvelja. — Angenommen.)

Končno moram pa še v imenu finančnega odseka staviti resolucijo. Že pred dvema leti sprejel je visoki deželni zbor resolucijo, naj se kolikor mogoče štedi pri obvezilih in zdravilih, ker se za te tvarine v dobrodušnih zavodih izdaja vsako leto preveliko svoto. Posebno pri obvezilih je za leto 1887. v prvem polletju svota znašala blizu 1200 gld. Torej bodo obvezila znašala le za eden oddelek na leto blizu 2400 gld. Leta 1886. se je sklenila taka resolucija, in lansko leto sem imel čast, kot poročevalec finančnega odseka izreči misel, da bi visoki deželni zbor nalagal zdravniškimi osobam, da se pri zdravilih in obvezilih kolikor mogoče štedi. Ker se kljub temu pa to ni zgodilo, se je finančnemu odseku zdelo umestno, letos ponoviti in pooprstiti resolucijo, ki se glasi takó:

«Z ozirom na resolucijo, sprejeto v XIII. seji vis. deželnega zbora dné 14. januarja 1886. leta in na željo, katero je v imenu finančnega odseka poročevalec izraževal v VII. seji dné 30. decembra 1886. leta, — naj bi se namreč pri zdravilih in obvezilih kolikor mogoče štedilo, zahteva deželni zbor, da se v polni meri spoštujejo in izpolnjujejo njegovi ukrepi.

Deželnemu odboru se torej vnovič naroča, naj zdravniškemu osebju ukaže, da se pri zapisovanju zdravil in pri rabi obvezil strogo ravna po izgledu družih, posebno pa Dunajskih bolnišnic, kjer se z uspehom rabijo cenejša zdravila in cenejša in bolj priprosta obvezila.»

(Obvelja. — Angenommen.)

15. Ustno poročilo finančnega odseka o računskem zaključku normalno-šolskega zaklada za l. 1886. (k prilogi 4.).

15. Mündlicher Bericht des Finanzaußschusses über den Rechnungsabschluss des Normal-Schul-Fondes pro 1886 (zur Beilage 4.).

Poročevalec Šuklje:

Slavni zbor! Poročati mi je o računskem zaključku normalno-šolskega zaklada za leto 1886. Iz priloge 4. se razvidi, da je bil dejanski uspeh tega leta ugoden, namreč prihranilo se je tekom tega leta nič manj nego 19368 gld. 23½ kr., in sicer se je toliko prištedilo zaradi tega, ker so deloma dohodki bili višji, nego so bili proračunjeni, deloma tudi troški manjši.

Ozirajoč se na prave dohodke je zvišek utemeljen prvič pri naslovni št. II. Tam je bilo proračunjenih 14762 gld. 95 kr., sprejelo pa se je dejansko, oziroma pokritje za l. 1886. znašalo je dejansko 25965 gld. 66½ kr., torej je bil pri tej naslovni številki dejanski

uspeh ugodnejši za 11202 gld. 71½ kr. in to posebno zavolj tega, ker je bilo mnogo več doneskov iz zapuščin; slučajno je namreč ravno v tem letu več bogatih ljudi umrlo na Kranjskem. Pri naslovni št. III. vidimo, da je tukaj dejanski uspeh za 3865 gld. 01 kr. ugodnejši od proračuna. Proračunjenih je bilo za l. 1886. 138000 gld., in sicer se je sestavil ta proračun na podlagi državnega proračuna, dejanski uspeh znašal pa je 141865 gld. 01 kr. vsled tega, ker je bil direktni davek za toliko večji in zaradi tega moral je poskočiti tudi uspeh deželnih priklad. Pri pravih dohodkih znašal je torej zvišek 15108 gld. 79 kr., namreč nasproti proračunjenim 156815 gld. 40 kr. bilo je pokritja 171924 gld. 29 kr.

Z druge strani zmanjšali so se pa tudi troški, t. j. potrosilo se je manj nego je bilo proračunjeno. Pri pravih troških vidimo, da se je potrosilo le 247691 gld. 25 kr., torej proti proračunu manj za 7084 gld. 58 kr., in to zlasti zavolj tega, ker je bila potrebsčina za aktivitetne prejemke učiteljev za 7046 gld. 73½ kr. manjša. Ako se išče razlog, zakaj je bila dejanska potrebsčina za toliko manjša nego proračunjena, je treba kazati na dve stvari. Da so namreč interkalari več znašali in da se je radi tega pri interkalarih prihranilo, in da so nekatere šole, ki bi se morale ustanoviti na novo, oziroma nekateri šolski razredi, katere je bilo ustanoviti na uže obstoječih šolah, niso otvorile v istem letu, za katero so bile preliminovane. Iz vsega tega se razvidi, da je za l. 1886. prihranjenih 19368 gld. 23½ kr.

Kar se tiče razkaza o skupni imovini, sestavlja se ta imovina iz dveh točk. Prvič imovina v gotovini in zastankih in drugič v glavnica. Pri aktivitetnih zastankih, t. j. pri terjatvah normalno-šolskega zaklada, nahajamo za l. 1886. aktivitetne zastanke 32390 gld. 54 kr., glavnica bila je nespremenjena 91600 gld., skupna imovina znašala je torej . . . 123990 gld. 54 kr. ako od nje odbijemo dolg koncem upravnega l. 1886. v znesku . 22270 » 76½ » izkaže se potem čista imovina . 101719 » 77½ » in ako to čisto imovino primerjamo čisti imovini koncem leta 1885., se razvidi, da se je pomnožilo premoženje za znesek . 1963 » 81½ »

Finančni odsek pretresal je ves zaključek, in se je uveril, da so vse številke istinite, zaradi tega mi je čast v imenu finančnega odseka nasvetovati:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Računski zaključek normalno-šolskega zaklada za l. 1886. se odobri.

(Obvelja. — Angenommen.)

16. Ustno poročilo finančnega odseka zavolj podpor za šolske zgradbe (k prilogi 2.).
16. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses betreffend die Subventionen für Schulhausbauten (zur Beilage 2).

Poročevalec dr. Vošnjak:

Slavni zbor! Poročilo, s katerim nasvetuje deželni odbor tudi za prihodnje leto podpore za stavbe ljudskih šol, je že dalje časa v rokah gospodov deželnih poslancev, torej samo dostavljam, kar je spremenil finančni odsek na teh predlogih.

Iz poročila razvidijo gospodje, da je nameravanih zopet veliko novih šolskih zgradb. Blizu 140000 gld. znaša skupaj znesek, katerega namerava v ta namen potrošati 15 občin. Med temi so nekatere občine, ki res neprimerne žrtve nase jemljejo, samo, da si nova šolska poslopja postavijo. Občine, kakor n. pr. Radence, Dolenja Podgora, Česnjevec, Sv. Trojica imajo le 500 do 600 gld. davka na leto, hočejo si pa zidati šole za 5000 do 6000 gld. Med njimi so tudi take občine, ki morajo ves stavbni znesek pripraviti v denarjih, ker občani nimajo dovolj uprežne živine ali ljudij ni doma, temveč hodijo po svetu si kruha iskat, kakor n. pr. v črnomaljskem okraju. Zatorej iščejo pomoči na vseh straneh, ker spoznajo, da sami ne zmorejo takih stroškov.

Finančni odsek je pretresaval predloge deželnega odbora v prilogi 2. natiskane, in nasvetuje sledeče spremembe:

Šolska občina Doberniče je sklenila postaviti šolo. Za to šolo pa še niso izdelani niti načrti, niti proračuni, tako da se zidanje v prihodnjem letu ne bode pričelo, torej naj se s podporo čaka, dokler se bode zgradba pričela. Zato pa nasvetuje finančni odsek, da se občinama Radence in Dolenja Podgora zviša podpora od 400 na 500 gld.

Pri Borovnici nasvetuje finančni odsek le 100 gld. za prihodnje leto, ker je občina velika in zmožna, da si lahko po prikladah pokrije troške in je ona že dobila iz deželnega zaklada podpore 600 gld. S tem, da tukaj prihranimo 200 gld. od skupnega zneska za podpore namenjenega, bode mogoče podporo dati še občini Cerkniški, ki je pri slavnem deželnem zboru naravnost prošnja vložila in občini Dolenja vas, za katero je deželni šolski svet izročil prošnja, ko je bila dotična priloga deželnega odbora že tiskana.

Občina Cerkniška je šolsko poslopje razširila in precéj stroškov imela. Sedaj hočejo napraviti še vodnjak, klopi, šolsko orodje i. t. d., kar bode precéj stalo. Zavolj tega je krajni šolski svet prosil za podporo in finančni odsek, uvažujoč navedene razloge, nasvetuje za to občino podporo 100 gld. Isto svoto nasvetuje tudi za občino Dolenja vas. Občina sicer ni imela prevelikih stroškov in je tudi dobila precéj podpore od raznih strani. Vsi troški znašali so namreč 1700 gld., doblene podpore pa 870 gld. Toda iz prošnje se razvidi, in znano je, da je letos požar pokončal en del Dolenje vasi in da so imeli škode 26000 gld., torej je

opravičeno, če finančni odsek nasvetuje, da se dá tej občini podpora 100 gld.

Finančni odsek je torej sklenil, nasvetovati, naj ostane še tudi za l. 1888. pri skupnem znesku podpor za šolske stavbe iz deželnega zaklada 6000 gld., katere je razdeliti v smislu predloga.

Slavni deželni zbor naj sklene:

1.) Za stavbe ljudskih šol se dovoli iz deželnega zaklada za l. 1888. podpora sledečim občinam:

1.) Oberje	300 gld.
2.) Radence	500 »
3.) Dolenja Podgora	500 »
4.) Česnjevec	400 »
5.) Borovnica	100 »
6.) Tribuče	500 »
7.) Metlika	1000 »
8.) Črnomelj	1000 »
9.) Sv. Trojica	300 »
10.) Dob	200 »
11.) Radomlje	300 »
12.) Veliki Gaber	100 »
13.) Velika Dolina	500 »
14.) Ribno	100 »
15.) Cerknica	100 »
16.) Dolenja vas	100 »
skupaj	6000 gld.

(Obvelja. — Angenommen.)

Kakor sem omenil, je finančni odsek tudi letos opazoval, da nekatere občine, ki so premajhne, da bi si mogle postaviti novih šolskih poslopij, sklenejo take stavbe, katerih troški niso v nobenem razmerju z njihovo davčno zmožnostjo. Zavolj tega nasvetuje finančni odsek sledečo resolucijo:

Slavna deželna vlada naj blagovoli ukazati okrajnim šolskim svetom, da se pri sestavi načrtov za šolske stavbe ozirajo na zmožnost občin ter jim ne nakladajo stavbenih stroškov, ki niso v nikaki primeri z velikostjo šolskih občin in njim naložene davčne vsote.

(Obvelja. — Angenommen.)

S tem je rešena tudi prošnja občine Cerkniške deželnega zbora št. IV.

17. Ustno poročilo finančnega odseka o nakupu vinograda za deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu pri Novem Mestu (k prilogi 20.).

17. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Ankauf eines Weingartens für die Landes-Wein-, Obst- und Ackerbauhschule in Stauden bei Rudolfswert (zur Beilage 20).

Poročevalec dr. Poklukar:

Slavni zbor! V prilogi 20. poroča deželni odbor o nakupu vinograda poleg šole na Grmu, za kateri nakup se je v lanskem zasedanji slavnega deželnega zbora dovolila svota 3500 gld.

Potreba vinograda se je pokazala precej pri nakupu Grmskega posestva, ker so domači vinogradi najslabeje vrste, tako da tam pridelano vino nema lastnosti, da bi se o njem zamoglo poučevati v kletarstvu. Tudi je bil prostor potreben za trtnico in na to se je opiral lanski sklep deželnega zbora. Svota se je odmerila na 3500 gld. Ko se je razglasilo, da dežela kupuje vinograd za svojo šolo, oglasilo se je precej 6 ponudb, katere so v poročilu deželnega odbora navedene. Ponujal se je Kodonov vinograd v znožji Trške gore, ki obsega 2 orala, 654 štirijaških sežnjev vinograda in 142 štirijaških sežnjev pašnika, za ceno 1800 gld. Drugi vinograd, ki obsega 1 oral, 1534 štirijaških sežnjev vinograda in 329 štirijaških sežnjev pašnika, leži na Trški gori in ima južno lego, ponujal se je za 2300 gld. Tretji vinograd pl. Langer-ja, 1 oral in 1545 štirijaških sežnjev brez poslopja, stal bi bil 2100 gld.

Nadalje sta se ponudila Majtingerjevi vinograd, 1240 štirijaških sežnjev obsežen z majhno zidanico brez sobe za 700 gld. in Povše-tov vinograd obsegajoč 2 orala 319 štirijaških sežnjev, z lesenim hramom za 1600 gld. Končno se je ponujal dr. Rozinovi vinograd, ki leži sredi Trške Gore, za katerega je zahteval dr. Rozina iz Novega Mesta 5580 gld. Deželni odbor je pa po ogledanju vseh ponujenih vinogradov spoznal, da izmed prvih 5 ponudb nobena ni taka, da bi se zamogla sprejeti na korist šole. Pri zadnji številki ponujenih vinogradov pa je bila kupnina previsoka. Prostor ni bil prevelik, ker znaša velikost nekaj nad 5 oralov, ki se je izrekla kot potrebna. Deželni odbor se je pogajal z ponudnikom, in ta se je izrekel pripravljenege, prepustiti tudi le hram in en del vinograda. Tako se je dognala kupčija. Vinograd je v najboljši legi Trške gore, ne predaleč od šole in zasejen z dobrimi žlahtnimi trtami. Kupil se je prostor 3 oralov in 634 štirijaških sežnjev, za oral po 750 gld., torej za 2547 gld. Za poslopje pa, katero je v dobrem stanu in pripravno za učence, je bila cena 775 gld., tako da je vsa kupnina znašala 3322 gld. 18 kr. Vrh tega je znašala odstotnina od kupčije 146 gld. 13 kr., troški notarja za izdelanje kupčijske pogodbe in za prepis 16 gld. 90 kr., tako da se je porabilo 3485 gld.

21 kr. od svote, v ta namen dovoljene. Deželni odbor se je torej strogo držal onih mej, katere mu je nakazal lanski sklep slavnega deželnega zbora, poiskal je najbolj pripravi vinograd v najboljši legi, in sedaj priporoča, da se odobri ta nakup.

Finančni odsek, kateri je pretresaval to poročilo, prepričal se je, da je kupčija za deželo ugodna, da je vinograd pripraven in da se je deželni odbor držal njemu postavljenih mej. Zatorej predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene, to poročilo se vzame na znanje in nakup vinograda za šolo na Grmu se odobri.

(Obvelja. — Angenommen.)

Landeshauptmann:

Ich habe dem hohen Hause noch die Mittheilung zu machen, daß endlich die vielersehnte Erledigung bezüglich der Convertirung der Grundentlastung vom hohen Ministerium eingetroffen ist.

Poslanec dr. Sterbenec:

Prosim besede! Ker je § 9. letnega poročila v tesni zvezi s tem, kar je finančnemu odseku poročati, predlagam: da se § 9. izroči finančnemu odseku. Istotako predlagam, da se odloči točka C § 7. o muzeji finančnemu odseku, kateri želi, da se tudi ta točka njemu izroči.

Deželni glavar:

Prosim one gospode, ki se strinjajo s predlogi gospoda dr. Sterbenca, naj se blagovolijo vzdigniti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Prihodnja seja bode v saboto 3. decembra. — Die nächste Sitzung findet Samstag den 3. Dezember statt.

(Glej dnevni red prihodnje seje. — Sieh die Tagesordnung der nächsten Sitzung.)

Občinski odsek ima sejo precéj po plenarni seji. Finančni odsek zboruje 1. decembra ob 10. uri dopoldne.

Sklenem sejo. — Ich schließe die Sitzung.

Konec seje ob 1. uri popoldne. — Schluss der Sitzung um 1 Uhr nachmittags.